Recensie: Waar het met de wereld naartoe gaat daar gaan wij naartoe ****1/2

Cultuurhuis Brasschaat
vrijdag 5 december 2025

foto © Koen Broos

Recensie:
Met Waar het met de wereld naartoe gaat daar gaan wij naartoe knettert DE HOE je hersencellen uit je brein wanneer er uitgebreid afgedwaald wordt over het afdwalen.

Dertien jaar geleden wonnen Ans Van den Eede en Greg Timmermans met hun toen pas opgerichte theatergezelschap Hof van Eede de Jongtheaterprijs op Theater aan Zee. Centraal in die productie stond hun lezing van Denis Diderots 'Jacques, de fatalist en zijn meester' die ze vanonder het stof haalden en die ze de Renaissance wilden geven waar die recht op heeft, een boek dat donker is maar tegelijkertijd ook licht, een product van de Verlichting en leest als een grote overgave aan het lot, het experiment. De ideale voedingsbodem creëerde dat voor hen om een voorstelling te maken die niet tot de kern gaat maar constant afdwaalt. Waar het met de wereld naartoe gaat daar gaan wij naartoe zit vol paradoxen, en is eigenlijk één grote vicieuze paradox waardoor de productie heerlijk knettert. Alleen al het gegeven dat Jacques niet van herhalingen hield, dat herhaald wordt in een voorstelling die op zich een reprise is, is te gek voor woorden maar DE HOE o zo ten voeten uit.
Naast een nieuwe weliswaar op voorhand al vastgelegde zinloze poging om de tekst van Diderot uit de doeken te doen, kijken Ans en Greg ook naar zichzelf, naar de video hoe ze in 2012 hun opvoering deden bij Theater aan Zee. "Sorry, ik was even afgeleid door mezelf" zegt Greg daar even over wanneer ie ogenschijnlijk even niet bij de les is, maar naar zijn dertienjarige jongere ik kijkt. Authenticiteit, is altijd wel een dingetje geweest van DE HOE, en ook nu weer wordt daar heerlijk mee gespeeld. Want laat één ding duidelijk zijn, alles is gescript, het ligt zelfs op het tafeltje van Ans zodat ze de toeschouwer dat op die manier ook meermaals duidelijk kan maken.
Wanneer de twee kijken naar de opgenomen voorstelling uit 2012, waarmee ze overigens ook in Cultuurhuis Brasschaat stonden, stellen ze dat de zetel kapot gespeeld is. "Ge kunt iets kapot spelen" klinkt het dan terwijl zo'n uitdrukking eigenlijk gaat over een toneelstuk te vaak opvoeren waardoor die aan kwaliteit verliest. Op basis van de video en wat ze live uitvoeren, is het nu ook niet zo dat er bijzonder veel zittend gebeurt. Aan overdrijving dus géén gebrek in Waar het met de wereld naartoe gaat daar gaan wij naartoe, dat ze toen al een veel te lange titel vonden voor een voorstelling, en waarover ons gelimiteerd aantal tekens voor een titel van een recensie net hetzelfde van denkt.
De twee vragen zich af of ze nog hetzelfde zijn als dertien jaar geleden, waarop de ene zegt dat ze grotendeels hetzelfde zijn gebleven. Later zal Ans vaststellen dat ze dertien jaar geleden behoorlijk

Dit artikel en zijn foto zijn auteursrechtelijk beschermd.
Herdistributie zonder schriftelijk akkoord is verboden.
This article and its picture are copyrighted.
No redistribution allowed.

expressief was met haar armen en handen omdat ze er geen blijf mee wist. Het is net zij die stelt dat ze veranderd zijn. Heerlijk is het dan ook om vast te stellen dat ook nu nog die arm- en handbewegingen soms zelfs simultaan met de video in actie schieten. Al klopt het wel, dat ze minder lijkt te gesticuleren dan vroeger.

Ruimte en tijd zijn nog zo'n begrippen die essentieel zijn in het theater en waar het duo maar al te graag mee speelt. Ze verontschuldigen zich tegenover het publiek namelijk dat ze geen tijd hebben want dat ze vanavond nog weg moeten. Ans haalt haar smartphone dan ook boven om om de zo veel tijd te kunnen checken of het nog geen tijd is om te vertrekken. Ook tijdens de voorstelling zal ze ons vragen wat onze plannen nog zijn later op de avond. Ge-wel-dig. "Maak u geen illusies. Niemand heeft tegenwoordig tijd." […] "In het hier en nu heeft het geen zin een verhaal te vertellen als het toch nooit uitverteld kan geraken."

Het lijkt er dus op dat ze geen tijd hebben om af te dwalen, maar ze meteen tot de kern moeten zien te komen van het werk. Maar de facto doen ze niets anders dan afdwalen in zijsprongen tot ze beseffen dat ze nog verder zouden kunnen gaan afdwalen en echt afdrijven.

Hoewel Waar het met de wereld naartoe gaat daar gaan wij naartoe, de indruk geeft dat het alweer over een prachtige filosofische benadering gaat over het 'zijn' bijvoorbeeld dat een mogelijkheid en een werkelijkheid is, bullshitten de twee er aan een hoog tempo op los. Zo laat Ans weten dat ze ook schrijft en zich in Diderots werk herkent met die letters, woorden, zinnen, dialogen...

Later zou ze zich moeten verdedigen dat ze wel degelijk een schrijfster is en geen schrapster, terwijl kunnen en durven schrappen deel uitmaakt van het metier: "Schrijven is schrappen. Ge moet natuurlijk wel zien dat er nog iets overblijft." stelt Greg om niet veel later fijntjes vast te stellen: "Voila, en nu begint ze over iets anders. Heel onze discussie geschrapt. Alles schrapt ze. Ik heb alleen maar schrappingen uit het hoofd geleerd." waarna ze de taalspeltour opgaan en hij haar vraagt of zijn stem schraapt.

"Is er wel een verhaal? Laat het los!" klinkt het in Waar het met de wereld naartoe gaat daar gaan wij naartoe. Over het fatalisme noteren we: "Heerlijk gewoon dat alles gewoon kan zonder verantwoordelijkheidsgevoel. Vandaag de dag kunnen wij ons dat niet meer permitteren." En er wordt onder andere ook in gefantaseerd over vrouwen die drie borsten hebben: "Het getal drie belooft altijd meer dan het kan waarmaken." […] "Geloof mij, gij hebt twee aandoenlijke mokkakopjes." […] "Ge moet die derde borst zien als een verrijking, als een idee, de ontbrekende dimensie, de borst buiten handbereik, de ongrijpbare borst." In zekere zin is Jacques, de fatalist en zijn meester en het toneelstuk dat ook. "De mensen kunnen nu al niet volgen!" klinkt het halfweg uit de mond van Ans. Ze slaat daarmee de nagel op de kop.

< Bert Hertogs >

Credits:

Van Ans Van den Eede, Louise Van den Eede en Greg Timmermans Met Ans Van den Eede en Greg Timmermans Tekstbijdragen Wannes Gyselinck en Willem de Wolf Eindregie Peter Van den Eede Scenografie en techniek Bart Mommerency en Bram De Vreese Kostuums Elisabeth Michiels Productie DE HOE Met dank aan NOME Furniture Met de steun van de Vlaamse overheid

Dit artikel en zijn foto zijn auteursrechtelijk beschermd.
Herdistributie zonder schriftelijk akkoord is verboden.
This article and its picture are copyrighted.
No redistribution allowed.